

5:17 Solomon can build the Beit haMikdash, and Dovid can't. Why? (continued)

1. Shemuel II 7:1-17 King David's request is rejected; his son will build it
2. Divrei haYamim I 17:1-15 King David's request is rejected; his son will build it
3. Melachim I 5:16-19 My father couldn't build it, because of wars; I will build it
4. Divrei haYamim I 22:7-11 Telling Solomon: I couldn't build it, because of bloodshed/war; my son will build it
5. Divrei haYamim I 28:1-3 Telling the Jews: I couldn't build it, because of bloodshed/war; my son will build it

6. Radak, Commentary to Divrei haYamim I 22:8

זה לא מצאנו שאמר לו ד' אבל דוד אמר כן בלבו כי מפני זה מנעהו ד' לבנות הבית, או נתן הנביא אמר לו כן. ואעפ"י שלא נכתב בספר שמואל נמצא כמוהו רבים כמו ותאמרו נשלחה אנשים. ובאמרו דמים לרוב שפכת ארצה כי דם נקיים היה בדמים אשר שפך כמו דם אוריה... גם בדמי הכהנים היה הוא הסבה... גם בדמי הגוים אשר שפך אותם שלא היו בני מלחמתו אפשר שהיו בהם אנשים טובים וחסידיים. אעפ"י כן לא נענש עליהם כי כוונתו לכלות הרשעים שלא יפרצו בישראל ולהציל עצמו כשהיה בארץ פלשתים... אבל כיון שנזדמן לו שפכות דמים לרוב מנעו מלבנות בית המקדש שהוא לשלום ולכפרת עון ולעטרת תפלה, כמו שמנעו להניף ברזל במזבח ובבית המקדש לפי שהברזל עושים ממנו כלי הריגה לא יעשו ממנו כלי שלום ברוב

We have not found that Gd told him this, but Dovid said it in his heart, that this was why Gd had kept him from building the Beit haMikdash. Or, Natan the Prophet said it to him; it is not recorded in Shemuel, but many such cases exist, like "And you said: We will send men." "You spilled much blood earthward" because there was innocent blood among the blood he had spilled, like that of Uriah... He was also the cause of the blood of the Kohanim... Also, in the blood of the non-Jews he had spilled, people who were not at war with him, perhaps there were good and pious people. Still, he was not punished for this, as his intent was to eradicate the wicked lest they attack the Jews, and to save himself in the land of the Philistines... But since great bloodshed had come to him, that kept him from building the Beit haMikdash, which is for peace and atonement and the crown of prayer, just as the Torah prohibits raising iron upon the altar and in the Beit haMikdash, because they make tools of murder from iron, and they don't make many tools of peace therefrom...

7. Rambam, Shemonah Perakim #7

ואין מתנאי הנביא שיהיו לו מעלות המידות כולן, עד שלא תחסרהו פחיתות כלל, שהרי שלמה - נביא, כעדות הכתוב: "בגבעון נראה ד' וכו', ומצאנו לו בפרוש פחיתות מידות, והיא רוב התאוה, וזה בריבוי הנשים, וזו מפעולות תכונת רוב התאוה. ואמר, מבואר: "הלא על אלה חטא שלמה" וכו'. וכן דוד, עליו השלום - נביא, אמר: +שמואל ב' כג, ג+ "לי דיבר צור ישראל", ומצאנוהו בעל אכזריות.

It is not a requirement for a prophet to have all of the character traits, to the point where he has no deficiency at all, for Solomon was a prophet, as the text testifies, "In Givon, Gd appeared etc." And we find, explicitly, that he had deficient character – excessive desire, expressed in a multiplicity of wives, which is one of the deeds generated by the trait of excessive desire. And it said, "In all of these Solomon sinned," etc. Also David was a prophet, as Shemuel II 23:3 says, "The Tzur of Israel spoke to me," and we find that he was cruel.

8. Midrash Pesikta Rabti 2

מזמור שיר חנוכת בוא וראה שלמה בונה את הבית והוא נקרא לשמו של דוד אלא דוד היה ראוי לבנותו ובשביל דבר אחד לא בנה אותו ואעפ"י שחשב לבנותו בא נתן הנביא ואמר לו לא תבנה לי הבית למה כי דמים רבים שפכת ארצה [לפני] כיון ששמע דוד נתיירא אמר הרי נפסלתי מלבנות בית המקדש אמר רבי יהודה בר אלעאי אמר לו הקב"ה דוד אל תירא חייך כך הם לפני כצבי ואיל לכך נאמר שפכת ארצה ואין ארצה אלא צבי ואיל שנאמר על הארץ תשפכנו כמים. [דבר אחר] אמר לו הקב"ה חייך כל דמים ששפכת היו לפני קרבנות שכן כתיב כי דמים רבים שפכת [ארצה] לפני אמר ר"ש בן יוחאי אין לפני אלא קרבנות שנאמר ושחט את בן הבקר לפני ד' אמר לו דוד א"כ ולמה איני בונה אותו אמר לו הקב"ה שאם אתה בונה אותו הוי קיים ואינו חרב אמר לו והרי יפה אמר לו הקב"ה גלוי וצפוי לפני שעתידים לחטא...

"A psalm, a song for the dedication" – See how Solomon built the Beit haMikdash and it was called by David's name! David was suited to build it, but because of one thing he did not build it. He planned to build it, but Natan the Prophet told him, 'You shall not build the house for Me.' Why? 'For you have spilled much blood earthward before Me.' When David heard this he was frightened and he said, 'I have been disqualified from building the Beit haMikdash!'

Rabbi Yehudah bar Illa'i said: Gd said to him, "David, do not fear. By your life, all of the blood you spilled was like a korban before Me," as it is written, "...before Me."

Rabbi Shimon bar Yochai said: "Before Me" is only a korban, as in, "He shall shecht the cattle before Gd."

David said, 'Then why do I not build it?' Gd replied, 'If you would build it, it would remain standing and never be destroyed.' David said, 'Wouldn't that be good?' Gd replied, 'It is known and foreseen before Me that they will sin'...

9. Divrei haYamim I 22:8

דָם לְרֵב שְׁפָכְתָּ וּמִלְחָמוֹת גְּדֹלוֹת עָשִׂיתָ, לֹא תִבְנֶה בַיִת לַשָּׁמַיִם, כִּי דָמִים רַבִּים שְׁפָכְתָּ אַרְצָה לִפְנֵי:

10. Rashi to Melachim I 5:17

לא היה ראוי מפני המלחמה, והכתוב אומר "והניח לכם מכל אויביכם מסביב" ואחר כך "והיה המקום וגו' לשכנו תדרשו וגו'" (דברים יב:ה) [David] was not licensed because of the war. The text says, "And He will release you from all of your surrounding enemies," and then, "And the place... to His presence there you shall seek, etc." (Devarim 12:5)

11. Talmud, Sanhedrin 20b

איני יודע אם לבנות להם בית הבחירה תחלה או להכרית זרעו של עמלק תחלה, כשהוא אומר "והניח לכם מכל אויביכם וגו' והיה המקום אשר יבחר ד' וגו'" הוי אומר להכרית זרעו של עמלק תחלה. וכן בדוד הוא אומר "ויהי כי ישב המלך דוד בביתו וד' הניח לו מסביב" וכתב "ויאמר המלך אל נתן הנביא ראה נא אנכי יושב בבית ארזים וגו'":

I would not know whether to build the Beit haMikdash first or to destroy the seed of Amalek first. It says, "And He will release you from all of your surrounding enemies... And the place Gd will choose, etc." This says to destroy the seed of Amalek first. And so it says with David, "And it was, when King David dwelled in his home and Hashem released him [from his enemies] around," and it says, "And the king said to Natan the Prophet: See, I sit in a house of cedar, etc."

12. Devarim 12:10-11, Shemuel II 7:1 vs Melachim I 5:5

וּבְעִרְתֶּם אֶת הַיְרֵדוֹן וַיִּשְׁבְּתֶם בְּאַרְצֵי אֲשֶׁר ד' אֱלֹהֵיכֶם מִנְחִיל אֶתְכֶם וְהִגִּיתֶם לָכֶם מִכָּל אֹיְבֵיכֶם מִסְבִּיב וַיִּשְׁבְּתֶם בְּטַח: וְהָיָה הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ד' אֱלֹהֵיכֶם בּוֹ לְשֹׁפֵן שָׁמוֹ שָׁם שְׁמָה תִבְיֵאוּ... וְהָיָה כִּי יֵשֵׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וְד' הִנִּיחַ לוֹ מִסְבִּיב מִכָּל אֹיְבָיו: וַיֵּשֶׁב יְהוֹדָה וַיִּשְׂרָאֵל לְבָטַח אִישׁ פֶּסַח גָּפְנוֹ וַתִּסַּח תְּאַנְתּוּ...

13. Rabbi Amnon Bazak, Shemuel II 7 (1) חזון נתן

תפיסה זו מנוגדת לתפיסה המפורשת בדברי הימים, ששם מובע הרעיון שדוד היה מנוע מבניין המקדש גם בגלל פגם אישי. אם אכן היו כאן שתי נבואות, ניתן לומר שהנבואה בספר שמואל מדגישה את הבעייתיות שבעייתו, שהייתה קיימת גם לולא הייתה שום בעיה בדוד; ואילו דוד מביע בדברי הימים את המסר ההפוך – שגם לולא הייתה בעיה בעייתו, היה דוד מנוע מבניין המקדש בגלל בעיית שפיכות הדמים. הערה: ואם דברי דוד בספר דברי הימים הם פרשנות שלו לחזון נתן (כהצעתו הראשונה של רד"ק), יש לומר כי הוא חשב שהבעיות האמורות בחזון זה לא היו מונעות ממנו את בניית הבית לולא הייתה בעיה גם באישיותו.

This [war] understanding is against the understanding explained in Divrei haYamim, where it is expressed that David is also prevented from building the Sanctuary due to a personal defect. If there really were two prophecies [by Natan], one could say that the prophecy in Shemuel emphasizes the problem of timing, which would have been an issue even without any problem in David, while David expresses the opposite message in Divrei haYamim – that even without a problem in timing, David would not have been able to build the Sanctuary because of the problem of bloodshed.

Footnote: If David's words in Divrei haYamim were his own interpretation of Natan's vision (like Radak's first suggestion), one could say that he thought the problems mentioned in this vision would not have prevented him from building the House if not for the problem with him personally.

14. Abarbanel, Commentary to Shemuel II 7:4-5

שראה יתברך שאין ראוי לבנות הבית מצד הפועל ומצד הזמן. מצד הפועל שהוא דוד, לפי שדוד היה רועה צאן והקל יתברך הקימו לנגיד והוא יתברך עשה בית לדוד ואיך יעשה דוד בית לו יתברך? כי אין ראוי שהמקבל הוא ישוב פועל...

ומצד הזמן, לפי שבנין הבית תלאו התורה במנוחת האויבים וההשקט מהמלחמות, וזה לא היה עדיין בימי דוד, כי עם היות שאמר שהניח ד' לו מכל אויביו מסביב, הגה אחר זה היו לו מלחמות רבות כמו שיזכור אחרי זה. ומפני שתי הסבות האלה ראה יתברך יותר ראוי שיבנה שלמה הבית, לפי שנוולד במלכותו והיה מלך בן מלך גדול, ובימיו היה שלום והשקט והיתה מנותתו כבוד.

Gd saw that it was not appropriate [for King David] to build the House, due to the actor and due to the timing. The actor – David – because David was a shepherd and Gd established him as leader and Gd made a house for David, and how could David now make a House for Gd? It is not right that the recipient become the actor...

And in terms of timing, because the Torah linked building the House with rest from one's enemies and tranquility from wars, which had not happened yet in David's days. It did say that Hashem had released him from his enemies around, but after that he had many wars, as mentioned after this. And for both of these reasons Gd saw it as more fitting for Solomon to build the House, for he was born as king and he was a king son of a great king, and in his days there was peace and tranquility and his rest was in honour.

15. Abarbanel, Commentary to Shemuel II 7:8-9

"כה אמר ד' צבקות אני לקחתך מן הנוה מאחר הצאן וגו'", וזה ביאור הסבה הראשונה, ואמר שעשה הקל יתברך עמו ד' מיני חסדים גדולים. החסד האחד שלא נשאר רועה צאן כאבותיו והקל יתברך הבדילו לשר ולקצין...

ואמרו עוד "ואהיה עמך בכל אשר התהלכת", רמז לו החסד השני, שבהיותו בורח מפני שאול הצילו מידו...

החסד השלישי הוא אומרו "ואכרית את אויביך מפניך", רמז לו על מיתת שאול ואנשיו שהיו שונאים אותו.

ואמרו "ועשיתי לך שם גדול כשם הגדולים אשר בארץ" רמז לו אל החסד הד', והוא על הנסים ועל הפורקן ועל התשועות ועל הגבורות אשר עשה עמו אחרי המלכתו בלכידת ירושלים ובמלחמות הפלשתים, עד שיצא שם גבורותיו בעולם כשם הגבורים אשר מעולם אנשי השם...

- Kindness 1: I converted you from shepherd to military leader
- Kindness 2: I saved you from Shaul
- Kindness 3: Shaul and David's other enemies died
- Kindness 4: All of the other miracles of David's reign, such as conquering Jerusalem and defeating Philistines

16. The benefits of dual builders Rabbi Yitzchak Levi, ד' פועלו של שלמה למען בית ד'

- Avoid the arrogance of exclusive ownership
- A thicker cord
- Demonstrate growth

5:15-26 King Solomon and Chiram of Tzor will build the Beit haMikdash

17. Bereishit 10:15, 10:19

(טו) וּכְנַעַן יָלַד אֶת צִידֹן בְּכֹרוֹ וְאֶת חֵת... (יט) וַיְהִי גְבוּל הַכְּנַעֲנִי מִצִּידֹן בְּאֶרֶץ גְּרָרָה עַד עֵזָה...

18. Shemuel II 5:11

וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ צֹר מְלָאכִים אֶל דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחֲרָשֵׁי עֵץ וְחֲרָשֵׁי אָבֶן קִיר וַיִּבְנוּ בַּיִת לַדָּוִד:

19. Radak to Melachim I 5:15

שלח עבדיו אל שלמה להקים עמו אהבת דוד אביו, ואם יבקש דבר מארצו ישלח לו כמו ששלח לדוד אביו עצי ארזים:

He sent his servants to Solomon to establish with him the love his father David. If he would seek anything from [Hiram's] land, he would send it to him, as he sent cedar wood to his father David.

20. 5:21 – What wisdom impressed Chiram, such that he rejoiced?

- He was impressed that David's heir took over; the wisdom is not his observation (Ralbag)
- The desire to build a Beit haMikdash, and what his agents saw in the palace (Abarbanel to 5:21)
- The clever structure of King Solomon's requests, seen here and in Divrei haYamim II 2:6 (Abarbanel to 5:26)

21. A covenant with Tyre Rabbi Yigal Ariel, הברית עם צור, Techumin 4

22. The problem Shemot 23:32, Shemot 34:12, Devarim 7:2

23. Rabbi Yitzchak Levy, 'מלכות שלמה בירושלים (ג) – פועלו של שלמה למען בית ד'

תכונה נוספת של צור היא הקוסמופוליטיות שלה – היותה "רוכלת העמים" (יחזקאל כז:ג). מיקומה של צור לחוף הים התיכון הפך אותה למוקד בינלאומי לסחר ולתרבות, כמפורט בהמשך אותו פרק (כז: יב, כה; וראה גם ישעיהו כג:ח). במובן זה יש בצור ייצוג מיניאטורי של כל אומות העולם, ושיתופה בבניין המקדש מבושר אולי את חזון הנביאים כי לעתיד לבוא יכירו כל האומות במלכות ד' ויעלו למשפט בירושלים. לשון אחר: באותה תקופה הייתה צור הצינור המתאים לקשר את העולם כולו לבניין המקדש, ובבוא העת אף להגיע למקדש ולהכיר במלכות ד'.

24. Radak to Melachim I 5:26

טעם הספור הזה הנה כי ברוב הבנינים אשר בנה נראתה חכמתו כמו שאמר במלכת שבא "ותרא מלכת שבא את כל חכמת שלמה והבית אשר בנה וגו'":

25. Don Isaac Abarbanel to Melachim I 5:26

הרבה שלמה לשאול דבר קשה המצאו כדי שחירם לא יוכל לעשות בזה שאלתו ולכן יתרצה בענין הארזים, ומנהג הוא בנבונים לשאול הרבה כדי שלמעט יתנו להם הקצת הנרצה אצלם, עם היות שחירם בטוב לבבו נתרצה לשאלת שלמה כלה ולא הפיל מכל דבריו ארצה, ומפני זה לא כתב הנביא בספר מלכים כי אם תכלית השאלה וכוונת שלמה שהיה בארזים בלבד, ועזרא בספר דברי הימים ראה לכתוב השאלה כלה מהצריך ומהבלתי צריך, להראו' חכמ' שלמה ואהב' חירם אותו בתשובתו... והיוצא מכל הספור הזה הוא, להודיע השתדלות שלמה ונדיבות רוחו במה שהשתדל עם חירם מלך צור להביא עצי ארזים ועצי ברושים מארצו ועל יד עבדיו, והמתנה אשר נתן לו מדי שנה בשנה מהחטים והשמן למאכולת ביתו, והיה כל זה להקנות פועלים ראויים לאותה מלאכה כפי מה שצריך למעלת הבנין:

26. Rabbi Amnon Bazak פרק ה' חכמת שלמה

- King Solomon only offers to pay the labourers, for which he receives wood and professional education
- King Chiram counters that his men will do all the work, and Solomon should provide food for the royal table
- King Solomon insists on sending his crew, abbreviating the period of feeding Chiram's house